Lietas Nr. C08055114
Lietas arhīva Nr. C-0111-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Alūksnē, 2015.gada 19.janvārī

Alūksnes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese **I.Puriņa,**
ar tiesas sēdes sekretāri **B.Kalaci,**
piedaloties prasītājai **/pers. A/,**
atbildētājam **/pers. B/,**
2015.gada 19.janvārī izskatīja atklātā tiesas sēdē Alūksnē, Rūpniecības ielā 8, civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret **/pers. B/** un

konstatēja:

2014.gada 22.oktobrī Alūksnes rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk tekstā – *prasītāja*) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – *atbildētājs*) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Pieteikumā norādīts, ka puses savā starpā ir draudzējušās. Laulība noslēgta nebija. Puses dzīvojušas kopā /adrese/. Starp pusēm pastāvēja miesīgi sakari. 2013.gada 20.martā prasītājai piedzima dēls /pers. C/, kuru kopīgi ar atbildētāju reģistrējuši Alūksnes novada Dzimtsarakstu nodaļā. 2014.gada maijā attiecības izjuka, kopdzīve beidzās.

No kopdzīves pārtraukšanas atbildētājs par bērnu pienācīgi nerūpējas, uzturlīdzekļus nedod vispār, ciemos nenāk. Uz priekšlikumiem par uzturlīdzekļu došanu atbild, ka dos, bet kad jādod, tad nedod. Prasītāja strādā algotu darbu SIA "/Nosaukums/" un saņem bērnu pabalstus. Dēls dzīvo kopā ar prasītāju, kura viena pati realizē bērna aprūpi un uztur viņu. Prasītājai piešķirts trūcīgas ģimenes statuss, ienākumi ir nelieli, aprūpē ir vēl divi nepilngadīgi bērni. Pēc prasītājas rīcībā esošās informācijas, atbildētājs strādā SIA "/Nosaukums/".

Prasības pieteikums pamatots ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta Noteikumiem Nr. 37, Civillikuma 177., 179.pantu un attiecīgajām Civilprocesa likuma normām.

Prasītāja lūdz tiesu:

- piedzīt no atbildētāja /pers. B/ līdzekļus par labu prasītājai /pers. A/ 2013.gada 20.martā dzimušā dēla /pers. C/ uzturam Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā minimālajā apmērā, tas ir 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar prasības iesniegšanas dienu līdz bērns sasniegs septiņu gadu vecumu, bet no septiņu gadu vecuma līdz pilngadības sasniegšanai, 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi,
- noteikt ar tiesas spriedumu, ka mainoties Ministru kabineta noteiktajai minimālajai mēneša darba algai, mainās no atbildētāja piedzīto uzturlīdzekļu apmērs naudas izteiksmē,
- noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Prasītāja nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2014.gada 23.oktobrī tiesa nosūtījusi atbildētājam uz dzīvesvietas adresi prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu un noteikusi termiņu paskaidrojuma iesniegšanai par prasību (lietas 15.lapa).

2014.gada 22.novembrī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst (lietas17.- 20.lapa).

Atbildētājs norādījis, ka nav pārliecināts, ka šī summa tiks tērēta bērna labā. /Pers. A/ dzīvojot ar citu vīrieti un bērni /pers. D/ un /pers. E/pārsvarā atrodoties /Nosaukums/. Bērnam pērkot nepieciešamo un, ja ir iespēja, ņemot pie sevis. Atbildētāja vienkārši gribot no viņa piedzīt naudu. /pers. C/esot vienīgais bērns, kuru atzinis tēvs. No pārējo bērnu tēviem uzturlīdzekļi netiekot prasīti.

Atbildētājs ir lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Ar 2014.gada 24.novembra tiesneses lēmumu nolemts lietu skatīt tiesas sēdē 2015.gada 19.janvārī pulksten 14:00, uz tiesas sēdi aicināt puses.

Prasītāja tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā un papildus paskaidroja, ka bērnam nepieciešami līdzekļi ēdienam, apģērbam, dārziņam, zālēm. Dēlam martā paliks divi gadi un viņš apmeklē bērnudārzu /Nosaukums/. Pēc prasības pieteikuma iesniegšanas atbildētājs ir nopircis dēlam zābakus, bet skaidru naudu uzturam nav devis.

Atbildētājs tiesas sēdē prasību neatzina un papildus paskaidroja, ka nepiekrīt dot uzturlīdzekļus, jo uzskata, ka prasītāja naudu netērēs bērna vajadzībām, bet pierādījumu par to neesot. Algotu darbu nestrādājot, Nodarbinātības valsts dienestā kā bezdarbnieks neesot reģistrējies. Iztiekot no gadījuma darbiem. Trūcīgas personas statuss neesot piešķirts. Bez /pers.C/ citu bērnu neesot. Strīda par to, ka /pers. C/ ir viņa bērns, kurš atrodas prasītājas aprūpē, nav.

Uzklausījusi prasītājas un atbildētāja paskaidrojumus, pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā sekojošu iemeslu dēļ.

No lietas 9.lapā esošās dzimšanas apliecības kopijas izriet, ka /pers. C/dzimis /datums/. Kā viņa tēvs dzimšanas apliecībā norādīts /pers. B/ (atbildētājs šajā lietā), bet kā māte – /pers. A/ (prasītāja šajā lietā).

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Civillikuma 177.panta trešajā daļā noteikts, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Lietā nav strīda par to, ka /pers. C/ ir atbildētāja dēls un viņš ir nepilngadīgs. /pers. C/ ir pilns viens gads. Kā arī lietā nepastāv strīds, ka bērns dzīvo kopā ar prasītāju, kura viena pati aprūpē un uzrauga bērnu.

No lietas 13.lapā esošās dzīvesvietas deklarēšanas izziņas ir redzams, ka /pers C./dzīvesvieta ir deklarēta /adrese/, Alūksnes novadā.

Prasītāja prasības pieteikumā ir norādījusi, ka atbildētājs nedod līdzekļus dēla uzturam pietiekošā apmērā un lūdz piedzīt no atbildētāja bērna uzturam uzturlīdzekļus minimālajā valstī noteiktajā apmērā.

Atbildētājs paskaidrojumā un tiesas sēdē norādījis, ka var maksāt bērna uzturam EUR 30 mēnesī.

Līdz ar to pušu starpā pastāv strīds par piedzenamo līdzekļu apmēru dēla uzturam.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Madonas reģionālās nodaļas izziņas ir redzams, ka prasītāja saņem valsts pabalstus EUR 160,09 (lietas 11.lapā) un strādā algotu darbi SIA "/Nosaukums/" kopš 2014.gada 19.jūlija (lietas 12.lapa).

Prasītājas ģimenei ir piešķirts trūcīgas ģimenes statuss laika periodā no 2014.gada 1.augusta līdz 31.oktobrim (lietas 10.lapa) un prasītājas ģimenē bez /pers. C/ ir vēl divi nepilngadīgi bērni.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem", katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, katram bērnam no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta Noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" laika periodā no 2014.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim minimālā mēneša darba alga ir noteikta EUR 320 jeb LVL 225 , bet laika periodā no 2015.gada 1.janvāra - EUR 360.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka atbildētāja pienākums, neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, ir nodrošināt savam dēlam uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Līdz ar to no atbildētāja prasītājas labā piedzenami līdzekļi bērna uzturam līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, bet no septiņu gadu vecuma līdz astoņpadsmit gadu vecumam – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, par to, ka laikā kopš prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā, tas ir, kopš 2014.gada 22.oktobra, būtu devis līdzekļus bērna uzturam. Līdz ar to uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas daļā par prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu - tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas ir bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Līdz ar to no atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi pēc Civilprocesa likuma 34.panta un 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteiktajām likmēm.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, valsts nodeva valsts labā ir aprēķināma 15% no uzturlīdzekļu gada summas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam, ar šo spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu gada summa ir EUR 960 [80 x 12 mēneši].

Valsts nodeva ir EUR 144 [15% no EUR 960].

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (Civilprocesa likuma 39.pants) ir EUR 5,97 (izziņa lietas 2.lapā).

Kopā no atbildētāja valsts labā ir piedzenami tiesas izdevumi EUR 149,97 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204[1].pantu – taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantu izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts – pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedzinu bērnam vai vecākam.

Prasītāja lūgusi noteikt, ka daļā par uzturlīdzekļu piedziņu spriedums izpildāms nekavējoties. Līdz ar to ir tiesisks pamats noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties, bet pārējā daļā nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā, Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 204.[1],205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.[18] – 250.[27], 415., 440.[3] pantu, tiesa

nosprieda:

Apmierināt pilnībā /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese B/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese A/, līdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. C/, dzimuša /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā, t.i. 2014.gada 22.oktobri, līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi [laika periodā no 2014.gada 22.oktobra līdz 31.decembrim 25% (divdesmit pieci procenti) no EUR 320 (trīs simti divdesmit *euro)* ir EUR 80 (astoņdesmit *euro*), laika periodā no 2015.gada 1.janvāra 25% (divdesmit pieci procenti) no EUR 360 (trīs simti sešdesmit *euro)* ir EUR 90 (deviņdesmit *euro*],bet no septiņu gadu vecuma līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese B/, par labu valstij tiesas izdevumus kopā: EUR 149,97 (viens simts četrdesmit deviņi *euro* 97 centi), tajā skaitā: valsts nodeva EUR 144 (viens simts četrdesmit četri *euro*), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 5,97 (pieci *euro* 97 centi).

Noteikt /pers. B/, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties, bet pārējā daļā noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā iesniedzot apelācijas sūdzību Alūksnes rajona tiesā.

Tiesnese I.Puriņa